

Birkenes kommune

Alkoholpolitiske retningslinjer 2020-2024

Vedtatt av Birkenes kommunestyre 18.06.2020 og 08.10.2020
Arkivsak 20/330

Innhold

Alkoholpolitiske retningslinjer – Birkenes kommune	3
1 Innledning / bakgrunn	3
1.1 Hvorfor alkoholpolitiske retningslinjer	3
2 Hovedmål	3
2.1 Målsetting.....	3
2.2 Næringspolitisk perspektiv:.....	3
2.2.1 Målsetting.....	3
3 Myndighet	3
4 Salg- og skjenkebevillinger	4
4.1 Bevillingsperioden	4
4.2 Reglement/definisjoner	4
4.2.1 Definisjoner	4
4.2.2 Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3	4
4.2.3 Utendørs servering.....	4
4.2.4 Vilkår for utøvelse av bevillingen	5
4.2.5 Øvrig reglement knyttet til alminnelig skjenkebevilling og sluttede selskap	5
4.2.6 Ambulerende skjenkebevilling	5
4.2.7 Skjenkebevilling for enkelt anledning	5
4.2.6 Salgsbevillinger	6
4.2.7 Dagens bestemmelser - salgstider	6
4.2.8 Dagens bestemmelser - skjenketider	7
4.2.9 Saksbehandlingstid.....	7
5 Kontroll med salgs og skjenkebevillinger	7
5.1 Dagens situasjon.....	7
5.2 Nasjonalt prikktildelingsystem	8
5.3 Saksbehandlingsprosessen ved brudd på reglene	8
5.4 Rapportering.....	9
6 Bevillingsgebyr.....	9
6.1 Enkelt anledning.....	9
6.1.1 Åpent arrangement	9
6.1.2 Liten enkelt anledning	9
6.2 Ambulerende skjenkebevilling	9

Alkoholpolitiske retningslinjer – Birkenes kommune

1 Innledning / bakgrunn

1.1 Hvorfor alkoholpolitiske retningslinjer

Alkoholovens § 1-7d pålegger kommunene å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan: *Kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Departementet kan gi forskrifter om innholdet av kommunal alkoholpolitisk handlingsplan.*

Retningslinjene skal være et arbeidsverktøy i behandlingen for bevillingsmyndighetene, og en hjelp i utøvelsen av bevillingen for bevillingshaverne.

2 Hovedmål

Målet med bevillingspolitikken er i størst mulig utstrekning å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Birkenes kommune har som målsetting å redusere skadevirkningene alkoholforbruket påfører den enkelte, deres familier og samfunnet. Kommunen ønsker også å sikre næringslivet og arrangerer likebehandling og forutsigbare rammevilkår.

2.1 Målsetting

- Hindre overskjenking
- Hindre skjenking til mindreårige
- Sikre alkoholfrie soner, spesielt i forhold til barn og ungdom
- Trygge arbeidsplasser

2.2 Næringspolitisk perspektiv:

Det skal være et felles ansvar mellom bevillingsmyndighet, bevillingshavere og andre aktuelle aktører, å opprettholde et trygt uteliv. Alkoholomsetningen skal finne sted i samsvar med gjeldende lovverk, lokale forskrifter samt kommunale vedtak.

2.2.1 Målsetting

- Forutsigbarhet for bransjen
- Sikre likebehandling og rettferdige konkurranseforhold
- Hindre økonomisk kriminalitet
- Trygge arbeidsplasser

3 Myndighet

I henhold til gjeldende vedtak i kommunestyret 15.12.2016, i sak 079/16.

Ambulerende skjenkebevilling og bevilling for enkelt anledning avgjøres av rådmannen etter delegert myndighet. Alminnelig skjenkebevilling og salgsbevilling avgjøres politisk i prinsipielle saker. I øvrige saker har kommunestyret delegert ansvaret til rådmannen.

4 Salg- og skjenkebevillinger

Etter alkohollovens § 1-4a er det bevillingsplikt for salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk.

4.1 Bevillingsperioden

Hovedregelen er at kommunal bevilling kan gis for perioder inntil 4 år med opphør senest 30.09 året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jf. Alkohollovens § 1-6. Stortinget har vedtatt en lovendring i alkoholloven § 1-6 gjeldende fra 01.01.2016, som innebærer at kommunale salgs- og skjenkebevillinger ikke må løpe ut etter fire år. Det innføres en unntaksregel som gir kommunen mulighet til å beslutte at alle eller enkelte bevillinger kan videreføres i inntil fire nye år uten krav om søknad om ny bevilling.

4.2 Reglement/definisjoner

4.2.1 Definisjoner

Alkohollovens system kategoriserer alkoholholdig drikk etter alkoholinnhold.

Definisjoner i forskrift til alkoholloven, kapittel 1 § 1-3:

- Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol

Kommunen kan tildele to hovedtyper bevillinger

- Salgsbevillinger, butikk eller salg via internett
- Skjenkebevillinger, permanent eller for en enkelt anledning

4.2.2 Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3

Det kan gis skjenkebevilling til følgende virksomheter:

- Restauranter (herunder regnes ikke gatekjøkken)
- Diskotek og restauranter med dans
- Puber
- Selskapslokaler
- Utendørs serveringsareal

4.2.3 Utendørs servering

Utendørs servering kan være tilknyttet eksisterende skjenkested eller være et avgrenset område for en enkelt anledning.

Før uteservering kan skje må søker dokumentere følgende:

- at søker har lovlig adgang til å benytte arealet til uteservering ved kopi av leiekontrakt eller bekreftelse på at arealet ligger på egen grunn

- at plan- og bygningsmyndighetene har godkjent uteserveringen med eventuelle innretninger
- at Mattilsynet har fått melding/endringsmelding. Tillatelsen gjelder det driftskonsept som er oppgitt i søknaden
- Skjenkearealet på uteserveringen må være klart avgrenset mot det arealet som ikke er skjenkeareal
- Lyden fra musikk, underholdning eller samtale må ikke være slik at det er til vesentlig sjenanse eller ulempe for dem som bor eller oppholder seg ved området hvor uteserveringen foregår. Det kan gjøres unntak for en enkelt anledning.

4.2.4 Vilkår for utøvelse av bevillingen

Kommunen kan sette vilkår for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger. Aktuelle vilkår i kan være:

- Godkjente dørvakter og bartendere ved større arrangementer.
- Ansvarlig vertskap – E-læringskurs for ansatte

4.2.5 Øvrig reglement knyttet til alminnelig skjenkebevilling og sluttete selskap

Det gis ikke alminnelig skjenkebevilling på følgende steder og i følgende situasjoner:

- ved idrettsarrangement
- arrangement som er beregnet på barn, unge og familier
- det gis ikke noen form for bevilling til det politiet betegner som 1% MC-klubber

4.2.6 Ambulerende skjenkebevilling

Kommunestyret har vedtatt at Birkenes kommune skal ha 1 ambulerende skjenkebevilling. Ambulerende bevilling gjelder kun for sluttet selskap ved en enkelt anledning.

4.2.7 Skjenkebevilling for enkelt anledning

Kommunen kan gi bevilling for en enkelt anledning. Bevillingen må knytte seg til en bestemt begivenhet. Det må gis særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement. For skjenkingens vedkommende kan bevilling gis både som alminnelig bevilling eller som bevilling til sluttet selskap. Bestemmelsen kan også anvendes til utvidelse av en eksisterende bevilling til å omfatte f. eks skjenking av brennevin eller utvidet åpningstid for en enkelt anledning.

Det gis ikke bevilling for enkelt anledning på følgende steder og i følgende situasjoner:

- ved idrettsarrangement
- arrangement som er beregnet på barn, unge og familier
- det gis ikke noen form for bevilling til det politiet betegner som 1% MC-klubber

4.2.7.1 «Alkoholservering i kommunale bygg og områder, § 8-9 i alkoholoven»

Man må alltid søke om bevilling for å skjenke og drikke alkohol i kommunale bygg, også når det er et lukket selskap. Kommunen åpner ikke for utleie av de kommunale bygningene til private arrangementer, om det skal serveres alkohol samtidig som det er mindreårige til stede.

Unntak:

Når skjenkebevilling er innvilget, har Birkenes kommune følgende bestemmelser for servering og drikking av alkohol i bygg som kommunen eier:

- Det er tillatt å servere og drikke alkohol i kantina, hallen og tilstøtende rom i 1. etasje på Birkenes kommunehus.
- Det er tillatt å servere og drikke alkohol i kantina, blackboksen og gymsalen i kulturarenaen på Valstrand.
- Det er tillatt å servere og drikke alkohol i grendehusdelen og gymsalen på Engesland skole.
- Det er tillatt å servere og drikke alkohol i grendehusdelen og gymsalen på Herefoss skole.
- Det er ikke tillatt å servere eller drikke alkohol i Gamle Valstrand skole.
- Det er ikke tillatt å servere eller drikke alkohol på skolene, utenom areal som brukes som grendehus eller kulturarena.

I rene grendehus som kommunen eier, skal grendehusstyret avgjøre om det skal være tillatt å servere eller drikke alkohol.

Dersom det foregår aktivitet for barn og unge i noen av disse lokalene, skal det aldri serveres alkohol samtidig.

For å arrangere selskap med alkoholserving i nevnte kommunale bygg, må minimum 2 personer over 25 år være til stede og ha ansvar for arrangementet. Det gjelder både åpent og lukket arrangement. Det gjelder også i de tilfellene man kan servere og drikke alkohol uten bevilling.

4.2.6 Salgsbevillinger

Det kan gis salgsbevilling for øl og annen alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol til:

- Dagligvarebutikker
- Netthandel
  - Det må framgå av søknaden hvordan varene skal utleveres.
  - Utlevering må skje innenfor kommunens salgstider
  - Utlevering må kun skje til personer over 18 år
  - Utlevering må ikke skje til personer som er tydelig påvirket av rusmidler

4.2.7 Dagens bestemmelser - salgstider

I medhold av alkoholloven § 3-7 annet avsnitt kan salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol skje i henhold til normaltider eller maksimaltider.

Lovens normaltider

- 08.00 – 18.00 mandag – fredag samt dagen før Kristi Himmelfartsdag
- 08.00 – 15.00 dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag

Lovens maksimaltider

- 08.00 – 20.00 mandag – fredag samt dagen før Kristi Himmelfartsdag
- 08.00 - 18.00 dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag

Salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, i henhold til alkohollovens bestemmelser.

Birkenes kommune har følgende salgstider:

- 08.00 – 20.00 mandag – fredag samt dagen før Kristi Himmelfartsdag
- 08.00 - 18.00 dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag

4.2.8 Dagens bestemmelser - skjenketider

Alkoholloven regulerer skjenketiden for skjenking av alkoholholdig drikk jf. [alkoholloven § 4-4](#).

Skjenketiden kan fastsettes av kommunen innenfor lovens maksimaltider.

Lovens maksimaltider:

- 08.00-03.00 for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2
- 13.00-03.00 for alkoholholdig drikk gruppe 3

Birkenes kommune har følgende skjenketider:

- 12.00-02.00 for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, dvs. øl og vin.
- 13.00-02.00 for alkoholholdig drikk gruppe 3, dvs. brennevin

Restauranter og utesteder kan ha åpent en halv time lenger enn 02.00, og alkohol kjøpt innen kl. 02.00 kan konsumeres i dette tidsrommet.

Man kan søke om utvidet skjenketid for en enkelt anledning. Skjenketiden må likevel være innenfor lovens maksimaltider.

4.2.9 Saksbehandlingstid

Alminnelig bevilling: 5 uker

Dersom søknaden må behandles politisk er behandlingstiden ca. 2 måneder.

Ambulerende bevilling: 2 uker

Søknader om skjenkebevilling hastebehandles ikke.

5 Kontroll med salg og skjenkebevillinger

5.1 Dagens situasjon

Alkoholloven § 1-9 pålegger kommunen kontroll med utøvelse av kommunal bevilling til salg og skjenking av alkohol. I henhold til loven skal salgs- og skjenkestedene kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig.

Den praktiske utførelsen av bevillingskontrollen av salgs- og skjenkebevillingene i Birkenes kommune gjennomføres av innleid vaktsselskap. Kommunen kan bestille ekstra kontroll ved enkelte arrangementer.

5.2 Nasjonalt prikktildelingsystem

Nasjonalt prikktildelingsystem for overtredelse av alkoholloven ved salg og skjenkebevillinger ble innført 01.01.2016.

12 prikker over en to-års periode gir inndragelse av skjenkeløyvene i minimum en uke.

Antall prikker for følgende overtredelser:

8 prikker

- Salg og skjenking til mindreårige
- Brudd på bistandsplikten
- Brudd på kravet om forsvarlig drift
- Hindring av kontroll

4 prikker

- Salg og skjenking til åpenbart påvirket person
- Brudd på tidsbestemmelsene
- Skjenking av alkoholholdig drikk over 22 volumprosent til person mellom 18 og 20 år
- Brudd på alderskrav for den som selger eller skjenker alkoholholdig drikk

2 prikker

- Åpenbart påvirket person i lokalet
- Mangler ved internkontrollsystemet
- Manglende levering av omsetningsoppgave og betaling av gebyr
- Brudd på regler om styrer og stedfortreder
- Gjentatt diskriminering
- Gjentatt narkotikaomsetning

1 prikk

- Brudd på reglene om alkoholfrie alternativer
- Brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på salgsstedet
- Brudd på reglene om skjenkemengde for brennevin
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket m.m.
- Konsum av medbrakt alkohol
- Gjester tar med alkohol ut
- Brudd på reklameforbudet

5.3 Saksbehandlingsprosessen ved brudd på reglene

1. Administrasjonen sender ut forhåndsvarsel om prikktildeling med tidsfrist for bevillingsinnehaver til å gi tilbakemelding.
2. Administrasjonen fatter enkeltvedtak om prikktildeling med klagefrist på 3 uker.
3. Administrasjonen tar klagen til følge og saken avsluttes.
4. Administrasjonen avviser klagen og klagen videresendes til utvalg for oppvekst, helse og velferd.
5. Utvalg for oppvekst, helse og velferd tar klagen til følge og saken avsluttes.
6. Utvalg for oppvekst, helse og velferd avviser klagen og saken sendes Klagenemnda for endelig avgjørelse

Ved oppnåelse av 12 prikker fatter administrasjonen enkeltvedtak om inndragning av bevilling for en periode. Dette kan gjøres med en gang 12. prikktildeling er foretatt, eller administrasjonen kan velge å vente til klagefristen er utløpt.

5.4 Rapportering

Rapportering vedrørende skjenkekontroller gjøres i årsberetning til kommunestyret. Der fremkommer det hvor mange kontroller det har vært, og eventuelle avvik

6 Bevillingsgebyr

Gebyrene reguleres av Helsedirektoratet, og satsene reguleres årlig. Kommunen tar det gebyret som Helse- og Omsorgsdepartementet til enhver tid har fastsatt. Det gjelder både gebyr for faktisk omsatt mengde alkohol og minstegebyr.

<https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/alkoholforskriften-med-kommentarer/kapittel-6-bevillingsgebyr#%C2%A7-6-1>.

Omsetningsoppgave godkjent av revisor skal hvert år leveres innen den frist kommunen fastsetter.

6.1 Enkelt anledning

6.1.1 Åpent arrangement

Kommunen tar samme gebyr som for ordinær skjenkebevilling, i tråd med Helse- og Omsorgsdepartementets gjeldende satser.

<https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/alkoholforskriften-med-kommentarer/kapittel-6-bevillingsgebyr#%C2%A7-6-1>.

6.1.2 Liten enkelt anledning

For arrangementer under 100 personer, der skjenkingen utgjør en svært liten del av arrangementet, kan gebyret settes ned til en minimumssats på kr 1000,- (Eksempel: Alkoholserveringen er begrenset til et glass til velkomst og et glass til maten.)

Arrangementer der deltakerne kjøper ønsket mengde alkohol omfattes ikke av denne bestemmelsen. Saksbehandler avgjør med skjønn om arrangementet går som en liten enkelt anledning.

6.2 Ambulerende skjenkebevilling

Bevillingsgebyret for ambulerende skjenkebevilling (kun til sluttet selskap) skal tilsvare alkoholforskriftens til enhver tid gjeldende satser.

<https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/alkoholforskriften-med-kommentarer/kapittel-6-bevillingsgebyr#%C2%A7-6-1>.

Evaluering og rullering av retningslinjene

Retningslinjene skal behandles hvert 4. år etter valg av nytt kommunestyre.

Salgs- og skjenkebevillingene går etter loven ut 30. september året etter nytt kommunestyre tiltrer.